

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ
ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΕΥΣΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Φρ. Χρ. 10

Τιμή Φυλλίου

5 Δεπτά 5

ΕΤΟΣ V. | ΑΘΗΝΑΙ, Κυριακή 8 Ιουνίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 45

ΡΟΔΟΚΡΙΝΑ

I

Ἐρχεσθαι δὴν τὸ λυγρόν
Γὰρ μὴ στιγμήν νά ξύσῃς.
Με τὸ λυγρὸν νά χαῖρῃς.
Με τὸ βροχὸν νά σβῇς
Κ' ἔνα σημάδι δὲ θ' ἀφήσῃς
Κ' ἔρχεσθαι δὴν τὸ λυγρόν
Γὰρ μὴ μὴ στιγμήν νά ξύσῃς.

II

Παντοτείνῃ σου χαίρεσθαι
Καὶ μόνον σὺνέειρε λυγρὸν
Συμπῆς καὶ βλέπεις γὰρ ὅτι
Κ' ὁρᾷ τὴν λυγρὴν σου θυμῶν
Με τὴν χαρὰν ἐννοεῖς ἡδὺν
Καὶ χαίρεσθαι παντοτείνῃ
Καὶ πᾶσι οὐδὲ σὺνέειρε λυγρὸν!

III

Εἶσαι λυγροῦ ἀπαρθενο
Με κάλλει ἀνέγγιχτα καὶ μῆρα,
Μελίσσι δὲν τὰ πάτῃς,
Σκια δὲν πέταξε τριγύρω
Χαίρει στον ποῦ τοῦ γράφει ἡ μοῖρα
Νά κόψῃ τὸ παρθενο λυγρόν
Καὶ νά τριγυρῇ του τὰ μῆρα!

Βόλος ΠΕΥΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΛΟΥΚΑΣ ΝΟΤΑΡΑΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποῦ μᾶς κανονα-
χοῦνε οἱ σοφοὶ μας εἶναι καὶ τὸ πῶς ἡ Ἀ-
λωση μ' ὅλα τῆς τὰ δεινὰ, βλόγησε τὸν κό-
σμον καὶ μ' ἕνα μεγάλο καλὸ ποῦ σκόρπισε
ἀμέτρητους «Λογίους» στὴν Εὐρώπῃ, καὶ τῆς
κουβάλησε τὰ «Φῶτα» ἀπὸ τὴν Ἀνατολή.
Πάντοτε κοντοστάθηκαν σ' αὐτὴ τὴ θεωρία,
καὶ συλλογίστηκαν μήπως καὶ ἡ ἐθνικὴ μας
φιλευσίαν τὸ παρμεγάλωσε αὐτὸ τὸ μεγάλο
καλὸ. Τοῦλάχιστον Εὐρωπαῖοι ἱστορικοὶ δὲν
εἶδα νὰ κίμνουν καὶ πολὺ θόρυβον γιὰ τοὺς
Βυζαντινοὺς μας λαμπαδόφωρους. Μὰ τὸ κα-
θαυτὸ ζήτημά μας αὐτὸ δὲν εἶναι. Τὸ ζή-
τημα εἶναι ἂν τὸ καλὸ ποῦ ἔκαμιν ἀθέλητα
στὴν Εὐρώπῃ οἱ μεγαλονόματοι ἐκεῖνοι κα-
λαμαράδες εἴτανε μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ καλὸ
ποῦ κάμινε θεληματικὰ στὴν πατρίδα τους.
Κι' ὅσο γιὰ τοῦτο χαίρουμαι ποῦ ἕνας ἱστο-
ρικός μας τοῖς κοῖνει καταπῶς τοὺς ἀξίζει.
Ἐπειδὴ, λέει, ἀντὶς νὰ μείνουνε στὸν τόπο
τους καὶ νὰ προσφέρουν τὴ δύναμή τους
στὸν ἀποκατωμένο λαὸ, ποῦ δεκατίζουνταν

ἀπὸ παιδομαζώματα, ἀπὸ σφαγὲς καὶ ἀρπα-
γές, ἀντὶ νὰ καρτεροῦνε σημά του καὶ νὰ τοῦ
δίνουνε θάρρος, ποῦ κεφάλι νὰ σηκώσῃ πᾶ
δὲν μποροῦσε, ἀντὶς νὰ παίρνουν τάξιωματα
ποῦ εἶταν ἀναγκαζμένοι νὰ τοὺς δίνουν οἱ
Τούρκοι, καὶ μ' αὐτὰ κίπως νὰ τοὺς μαλα-
κώσουνε τὰ δεστιά.—πῆραν τὶς γοῖνες τους,
τὰ καλάμια τους καὶ τὶς πέννες τους,
τράβηξαν κατὰ τὴν Εὐρώπῃ, καὶ θρονιαστή-
κινε στίς ἑδρες τῆς, νὰ διδάξουνε, λέει, ἐπι-
στίμες καὶ φιλοσοφίες σὲ ξένους, αὐτοὶ, ποῦ
τὰ δέσφια τους βασανίζονταν μέσα σὲ νύχτα
βοήθια καὶ τρισκότεινη. Καὶ μῆτε εἶναι ὁ
λόγος γιὰ τοὺς μύριους, καὶ αὐτοὺς ἀπὸ τὶς
μεγαλότερες φημελίδες, ποῦ μύεψαν ἀπὸ Μο-
ριά καὶ ἀπὸ Κρήτη, καὶ ἀποκαταστάθηκαν
στὴν Εὐρώπῃ, καὶ φρίγκεψαν, καὶ χάθηκαν,
ἴσως ὅσοι τούρκεψαν, ἄλλοι τόσοι. Ὁ λόγος
εἶναι γιὰ τοὺς μυριοκαμάρωτους ἐκείνους
σοφοὺς μας, ποῦ ὅσο λίγοι καὶ ἂν εἴτανε
μποροῦσανε θάρματα νὰ κάμουνε παρηγορῶν-
τας καὶ βαλσαμώνοντας τὸν ἀφανισμένο τους
τόπο.

Δυὸ αἰῶνες περάσανε γιὰ νάναλάβῃ τὸ
γένος ἀπὸ τὸ μαρτύριο αὐτὸ ποῦ τοῦ ἔδωκαν
ὄχι Τούρκοι, ὄχι ξένοι, μόνον οἱ ἴδιοι μας οἱ
μεγάλοι, με τὸ νὰ φροντίζανε πῶτερο γιὰ
τὴν πέτσι τους παρὰ γιὰ τὶς εὐγενικὲς ἰδέες
ποῦ γράφανε καὶ διδίσκανε. Δυὸ αἰῶνες
ὥσπου νὰ ὑπερέσῃ νὰ θγάξῃ πᾶσι ὁ Τόπος
ἀπὸ τὰ Σκολεῖά του ἄντρες με νοῦ διικητικό
καὶ πολιτικό, ἄντρες ποῦ νὰ τὸν ὀδηγοῦνε,
καὶ νὰ τοῦ δίνουν ἐλπίδα καὶ δύναμιν.

Ὁ Λουκάς ὅμως ὁ Νοταρᾶς, ποῦ καὶ σοφὸς
εἴταν ἐξοχος, καὶ πολιτικός ἐμπειρος, δὲν ἀ-
κολούθησε τὸ κοπάδι στὴν «Ἐσπερία». Φαί-
νεται πῶς εἴτανε τῷ Νοταρᾶδων ἡ μοῖρα τους
νὰ μείνουν καὶ νὰ ἐγκαινιάσουν τὰ περιζά-
κουστα μαρτύρια τῆς Ρωμιοσύνης. Πρῶτο
θύμα ἔπεσε ὁ ἀδερφὸς τοῦ Λουκά, πρὶν ἀκόμα
ἀπὸ τὴν Ἀλωση. Τὸ καθαυτὸ ὅμως ἐγκαινιά-
σμα τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τοῦ μαρτύριου τόκαμε
ὁ Λουκάς, ὁ ἀληθινὸς αὐτὸς εὐγενὴς, ποῦ
προτίμησε, πρῶτα νὰ πολεμήσῃ σημά στο δο-
ξαμένο του Βασιλέα, καὶ κατόπι νὰ κυλιστῇ
τὸ κεφάλι του μέσα στὸν παιδίων του τὴ
αἷμα, παρὰ νὰ κρυφοφύγῃ στὴν Ἰταλία, καὶ
με μὴ ξερὴ γραμματικὴ νὰ μαζεύῃ τιμὲς καὶ
δόξες ἀπὸ ξένους Ἀρχόντους καὶ Μεγιστάνες.

Ὁ Καταχτητὴς, ἡ τετραπέρατη ἐκείνη
πάρδαλη, ποῦ ἔκριν' εὐλόγο νὰ καλοπίνῃ
καὶ νὰ φοροτῶνῃ τιμὲς καὶ ἀξιώματα τὸ Σχο-
λαῖο, στὸ Λουκά δὲν πρόφταξε νὰ προσφέρῃ
ὅσα μεγαλεῖα τοῦταξε αἷμα πρωτομπῆκε στὸ
πεσμένο Βυζάντιο. Καὶ δὲν πρόφταξε, ἐπειδὴ
ὄρεξη ἄγρια καὶ ἀκόλαστη θόλωσε τὸν πολυ-

τικό του τὸ νοῦ. Τὴ δευτέρῃ μέρᾳ μετὰ τὴν
Ἀλωση ἔκαμινε μεγάλο ξεφάντωμα ὁ Μεχμέ-
της. Στὸ ξεφάντωμα ἄπάνω θυμῆθηκε τοῦ
Νοταρᾶ τὸ νεώτερο τὸ παιδί, τὸν Ἰσαάκιο.—
«Ἐνὼς ζω, δὲν μπορῶ νὰ παραδώσω τὸ
παιδί μου στὴν ἀτιμία—εἴταν ἡ ἀπάντησις
τοῦ Νοταρᾶ στὸν Ἀρχιεπισκοπὸν ποῦ ἔφερε
τοῦ Μεχμέτη τὸν ἀνάντροπο μύνημα. Ἐγὶνε
ὁξω φρενῶν ὁ Μεχμέτης Θεοῦ ἔγινε ὁ μεγα-
λόκαρδος ὁ φίλος τοῦ Σχολαίου Ἀρπάξει
τὸ παιδί με τὴ βία, καὶ προστάζει νὰ σφα-
γοῦν καὶ ὁ Λουκάς καὶ ἄλλα παιδιὰ του.

Χαρούμενος πῆγινε στὸ μαρτύριο ὁ Νο-
ταρᾶς, λέει ἕνας του σύγχρονος. Καὶ βλέ-
ποντας ἔν' ἀπὸ τὰ παιδιὰ του τρομαγμένο,
σὺν ἄλλος Σακράτης τὸ μύλλωσε ὁ δύστη-
χος καὶ τοῦ εἶπε: «Ποῦ εἶναι, παιδάκι μου,
ὅσα μούταξες τόσες καὶ τόσες φορὲς, πῶς
«πρόθυμα θάποθάνῃς γιὰ τὸν πατέρα σου;
»Ποῦ εἶναι ἡ ἀγάπη σου; Ἡ θαρρεῖς πῶς
»ἀνθρώποι μόνον τάκοῦνε αὐτὰ, καὶ ὄχι καὶ ὁ
»Θεός; Πῶς θὰ τόνε δῆς στὸ πρόσωπο τὸ
»ἑδ' ὕστερ' ἀπὸ τέτοιο φόβον; Καὶ ποῦ εἶναι
»ὁ πατριωτισμός σου, ἡ ἐθνικὴ περηφάνεια
»καὶ ἡ εὐγένεια; Δὲν βλέπεις πῶς ὅλα τὰ χά-
»σαμε; Ἀς μᾶς μείνῃ κἂν τὸ φρόνημα τὸ
»γενναῖον, καὶ ἂς ἀποθάνουμε ὅπως μᾶς
»ἀξίζει.»

Με τέτοια λόγια ἀφοῦ τοῦδωσε θάρρος
τοῦ ἀγρωτοῦ, γύρισε κατὰ τὸ Δῆμο καὶ τοῦ
εἶπε: «Ἐφοῦ κόψῃς τὰ παιδιὰ, τότες κόψε
»καὶ ἐμένα». Καὶ σὺν εἶδε τὰ κεφάλια τους
κυλισμένα στὸ αἷμα, «Δέξαι μου τὴν ψυχὴν,
Χριστὲ Βασιλεῦ» εἶπε, καὶ πέρασε στὴν Ἀ-
θανασία ὁ πρῶτος σκλαβωμένος μεγάλος ἱω-
μὸς ποῦ ἤξερε νάποθάνῃ.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Ο ΑΛΛΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Τὸν πρῶτον κίνδυνον δὲν τὸν ἐγλυτώσαμε. Ἡ
ἔκθεσις τοῦ Ζαπτεῖου ἀναιεῖ. Ἐβγαλε
λόγος καὶ ὁ κ. Κορδελλας. Τὴν ἐπεσκέφθηκε
καὶ ἡ Βασ. Οἰκογένεια. Τὴν περιεφρευρὸν καὶ
τὰ ὄργανα τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας. Λειτουργ-
γεῖ καὶ τὸ καζινὸ τῆς. Καὶ ὅλα πᾶνε καλά καὶ
ἀγία. Καὶ τὸ ταμειὸ τῆς ἀκόμη καλλίτερον.

Μένει ὅμως τώρα ὁ ἄλλος κίνδυνος, ὁ φο-
βερώτερος. Καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει καθήκον νά-
νοῖξῃ τὰ μάτια τῆς καὶ νὰ τὸν ἀποσοδήτῃ.
μὴ ἀρκουμένη στὴν ἀμφοιθετουμένη διορατι-